

TANTÁRGYI LEÍRÁS

A tantárgy neve magyar nyelven:	Társadalomfilozófia és művészet
A tantárgy neve angol nyelven:	Social Philosophy and Art
A tantárgy kreditértéke:	4
A tantárgy elektronikus tanulmányi rendszer kódja:	ML-TAFIMU-04-EA
A tantárgy besorolása:	kötelező
Az oktatás nyelve (ha az nem magyar):	magyar
A tantárgy gondozásáért felelős szervezeti egység:	Művészet- és Designelméleti Intézet
A tanóra típusa és óraszám:	Előadás, heti óraszám: 0, féléves óraszám: 8
Munkarend (nappali / levelező):	Levelező
A tantárgy meghirdetésének féléve:	2022/2023 1. félév
Előtanulmányi feltételek:	-

A TANTÁRGY CÉLJA, TANULÁSI EREDMÉYNEK:

A kurzus célja, hogy a hallgatók képet kapjanak arról, hogy a 19. századtól a 21. századig hogyan gondolkodtak egyes filozófusok és művészek a művészet társadalmi szerepéről, miben látták a művészet társadalmi küldetésének lényegét.

A TANTÁRGY TARTALMÁNAK RÖVID LEÍRÁSA:

A kurzus a társadalomfilozófia 19. és 20. századi, illetve kortárs gondolkodóinak nézeteit ismerteti meg a hallgatókkal. Megismerjük, a társadalom kialakulására (közösségi lét szabályozása), a közösségi lét szabályozására (szokások, törvények, intézmények), a társadalmi alrendszerek kiépülésére (vallás, gazdaság, technika, állam, politika) vonatkozó nézeteiket. Nagy hangsúlyt fektetünk társadalmi lét és történetiség, hagyomány és változás mozgására, társadalom és egyén viszonyára. Sorra vesszük a szocializáció, a normalizáció folyamatait, illetve a hatalmi és uralmi viszonyok megképződésének jelenkorra vonatkozó sajátosságait (fegyelmező hatalom és fegyelmezett társadalom, biopolitikai hatalom, a kiegészítő társadalma stb.).

Majd azt vizsgáljuk, hogy a kiépülő társadalmi intézményrendszerben jelentkező igazságtalanságok kiküszöbölésére, a mindenkor jelentkező kihívások kezelésére milyen utakat ajánlanak, és ebben milyen szerep hárul az egyéni és közösségi teremtő tevékenységekre, kitüntetetten a művészetekre. Ebben eligazít bennünket a társadalmi intézményesülés heteronóm és autonóm útja, illetve a társadalmi lét szféráinak feltérképezése (oikosz, agora, ekkleszia).

A HALLGATÓ FELADATAI, TERVEZETT TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEI:

A kurzusra a megadott szakirodalom előzetes tanulmányozásával lehet készülni, hogy a jelenlét minél hatékonyabb ismeretszerzéssel és megértéssel párosuljon.

A TÁRGY ÉRTÉKELÉSE:

A teljesítés feltétele és az értékelés komponensei

- a foglalkozásokon való aktív, elkötelezett részvétel – 70%
- a különböző témákhoz kapcsolódó elemzések és kreatív alkotások készítése egyéni és csoportmunkában – 30%,

100-90% - jeles (5)

90-75% - jó(4)

75-60 % - közepes (3)

60-50% - elégséges (2)

50%alatt – elégtelen (1)

Megajánlott jegy adható: Nem.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- Erdélyi Ágnes: *A társadalmi világ ideáltipikus felépítése : tanulmányok*. Typotex, 2003
- Freud, Sigmund: *Esszék*. Gondolat, 1982 (Rossz közérzet a kultúrában. 327-407.o.)
- Cornelius Castoriadis: *A társadalom mint képzeleti intézmény. III. Az intézmény és a képzetes: első közelfítés*, Gondolat, 2022
- Michel Foucault: *Felügyelet és büntetés. III. Fegyelmezés*, Gondolat, 1990

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Durkheim, Émile: *A vallási élet elemi formái*. L'Harmattan, 2003
- Cornelius Castoriadis: *A társadalom mint képzeleti intézmény. VI. fejezet: Az egyén és a dolog*, Gondolat, 2022
- Jacques Derrida: *A szakma jövője, avagy a feltétel nélküli egyetem*, Iskolakultúra, 2009, <http://mek.oszk.hu/08400/08439/08439.pdf>
- Michel Foucault: *Órület és társadalom*. in: *Nyelv a végtelenhez.*, Latin Betűk, 1999